

Tartalom

Összefoglaló	3
1. Nemzetközi kitekintés	4
2. A kiskereskedelem helye a nemzetgazdaságban.....	6
2.1. Szervezeti és jogi keretek, működési környezet.....	6
2.2. Munkaerő-felhasználás, kereset.....	6
2.3. Beruházások.....	6
2.4. Áralakulás	7
3. A kiskereskedelmi üzlethálózat.....	10
4. A kiskereskedelmi forgalom.....	12
4.1. A kiskereskedelmi üzletek forgalmának alakulása	12
4.2. A kiskereskedelmi forgalom megoszlása árucsoportok szerint	14
5. Területi összehasonlítás	15
5.1. A kiskereskedelmi üzlethálózat területi jellemzői.....	15
5.2. A kiskereskedelmi forgalom területi megoszlása.....	17

További információk, adatok (linkek):

Táblák (STADAT) Éves adatok

Táblák (STADAT) Területi adatok

Módszertan

Elérhetőségek

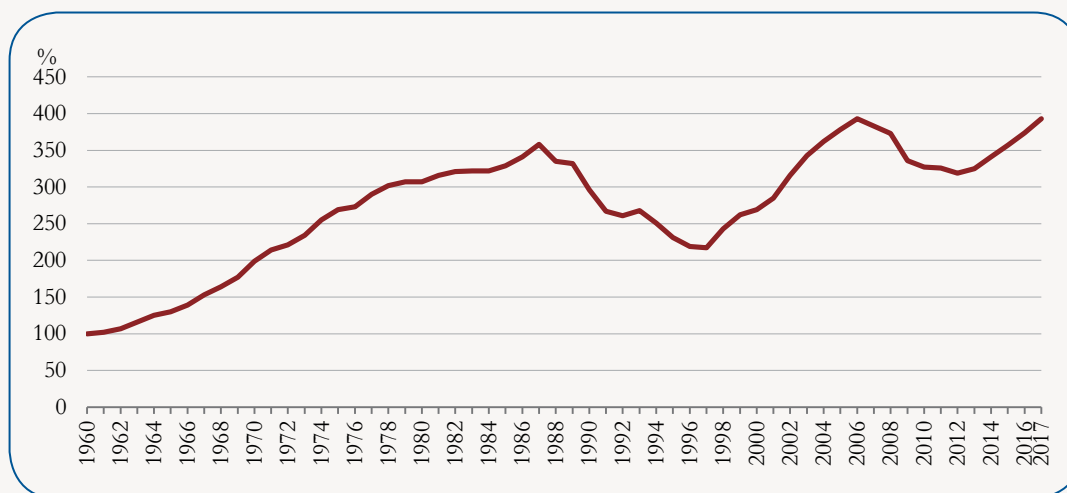
Összefoglaló

A kiadvány célja a hazai kiskereskedelem fontosabb jellemzőinek bemutatása. A kiadvány első fejezetében a kiskereskedelem uniós, illetve a visegrádi országokban (Magyarország, Lengyelország, Szlovákia, Csehország) megfigyelhető tendenciái kerülnek bemutatásra, ezt a kiskereskedelmi főtevékenységű gazdálkodó szervezeteket magában foglaló kiskereskedelmi ágazat főbb mutatói követik. A további fejezetek az országos kiskereskedelmi üzlethálózat főbb jellemzőinek alakulásáról, az üzletek forgalmáról, a kiskereskedelem áruszerkezetéről, valamint területi jellemzőiről tájékoztatnak.

A kiskereskedelmi forgalomban – gépjármű- és üzemanyag-forgalommal együtt – hosszabb időtávon (1960 óta) két jelentős visszaesés mutatkozott. Egyrészt a rendszerváltást követő gazdasági átalakulással párhuzamosan a fogyasztás 10 éven át tartó csökkenése, másrészt a 2008. évi ingatlanpiaci válságot követő visszaesés, mely mind időtávon, mind mélységében kisebb hatású volt. A lakossági fogyasztást jól reprezentáló kiskereskedelmi forgalom 2012-ben stabilizálódott, és a forgalom volumene 2013 óta – csökkenő üzletszám mellett – folyamatosan emelkedik.

1. ábra

A kiskereskedelmi forgalom volumenindexe*
(1960=100%)

* A kiskereskedelmi forgalom a gépjármű- és üzemanyag-forgalommal együtt.

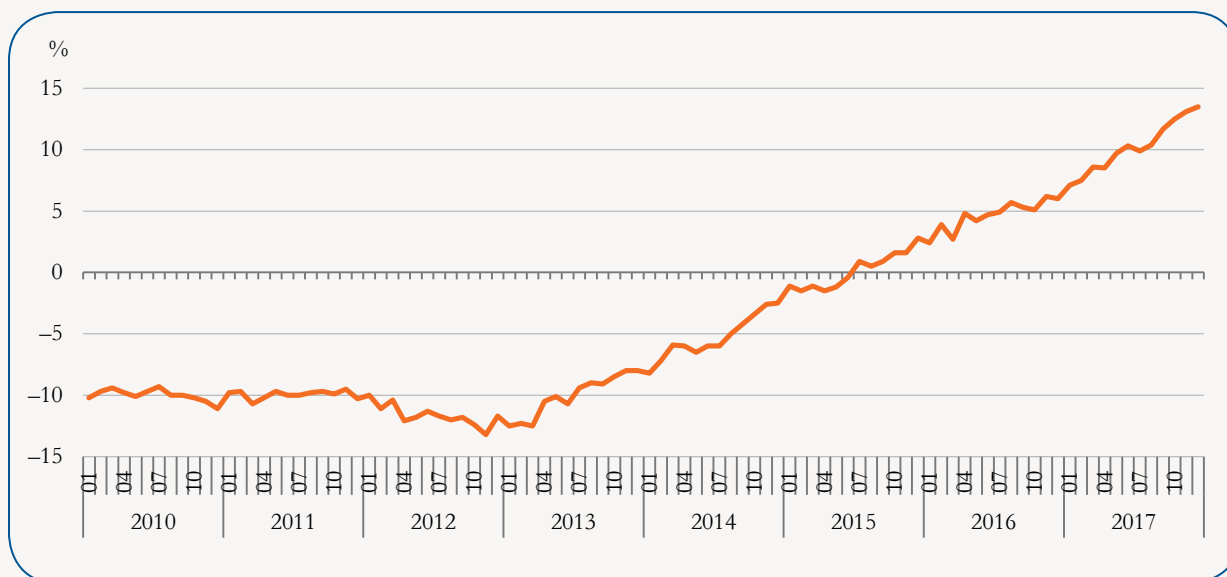
2017-ben a kiskereskedelmi **üzletek száma** 2,9%-kal volt kevesebb, mint 2016-ban. Az üzletek száma 2013 óta folyamatosan csökken, miközben átlagos alapterületük 2013 és 2017 között 7,9%-kal emelkedett.

2017-ben az előzetes kiigazítatlan adatok alapján a kiskereskedelmi üzletek **forgalma folyó áron** 8,0, ezen belül az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzleteké 5,9, a nem élelmiszerüzleteké és az üzemanyag-töltő állomásoké egyaránt 9,8%-kal nőtt. A kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumene 5,2, ezen belül az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzleteké 2,8, a nem élelmiszer jellegűeké 8,9, az üzemanyag-töltő állomásoké pedig 3,1%-kal bővült.

2017-ben az országos kiskereskedelmi forgalom naptárhatástól megtisztított **volumene** 5,4%-kal haladta meg az előző évit. Ugyanakkor 2015-höz képest a kiskereskedelmi forgalom volumene kiigazítás nélkül, illetve naptárhatástól megtisztítva is 10%-kal emelkedett.

2. ábra

**A kiskereskedelmi üzletek forgalmának szezonális és naptárhatással
kiigazított volumenváltozása**
(2015 havi átlagához képest)

A kiskereskedelmi üzlethálózatra, a csomagküldő és internetes tevékenységet folytató vállalkozások árbevételének alakulására a forgalomba kerülő termékek árának változása is hatást gyakorol. 2017-ben a fogyasztói árak 2,4%-os növekedését meghaladva a *kiskereskedelmi árak*¹ átlagosan 2,7%-kal drágultak egy év alatt.

1. Nemzetközi kitekintés

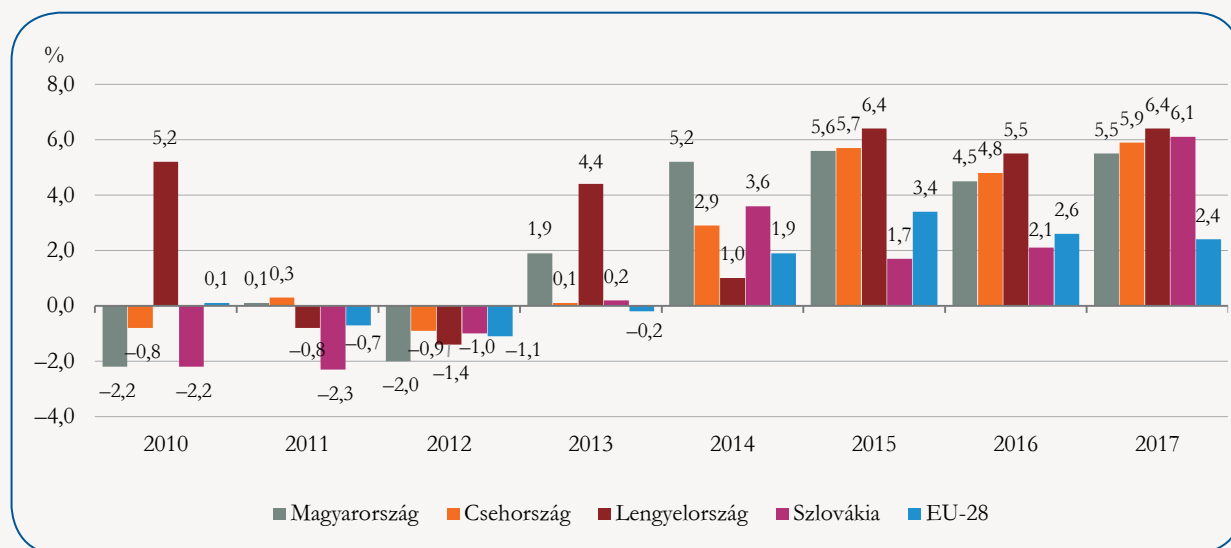
Az Eurostat adatai szerint az Európai Unióban a kiskereskedelmi forgalom naptárhatástól megtisztított volumene – a 2012-es mélypontot követően – 2014-től folyamatosan bővült, 2017-ben 2,4%-kal volt több az előző évhez képest. Belgium kivételével az EU valamennyi tagországában növekedés mutatkozott, a legnagyobb mértékű Romániában (11%) és Szlovéniában (8,2%). A főbb nemzetgazdaságok közül átlag felett emelkedett Franciaország és Hollandia (3,6 és 3,2%), illetve Németország (2,9%) kiskereskedelmének volumene.

A visegrádi négyek kiskereskedelmi forgalmának volumenváltozása az EU-28 átlagához hasonlóan alakult: a több évnyi csökkenést követően 2013-tól mind a négy országban dinamikus bővülés kezdődött, és 2017-ben már meghaladta az EU-28 átlagát. A tagországok közül Magyarország kiskereskedelmi forgalma emelkedett a legkisebb mértékben (5,5%), ezt követte Csehország (5,9%), Szlovákia (6,1%) és Lengyelország (6,4%).

¹ A kiskereskedelmi árindexet a KSH a fogyasztóiár-összeírás alapján számított termékcsoport-árindexek kiskereskedelmi forgalmi szerkezettel súlyozott átlagaként állítja elő.

3. ábra

A kiskereskedelmi forgalom volumenének változása (az előző évhez képest)

Forrás: Eurostat.

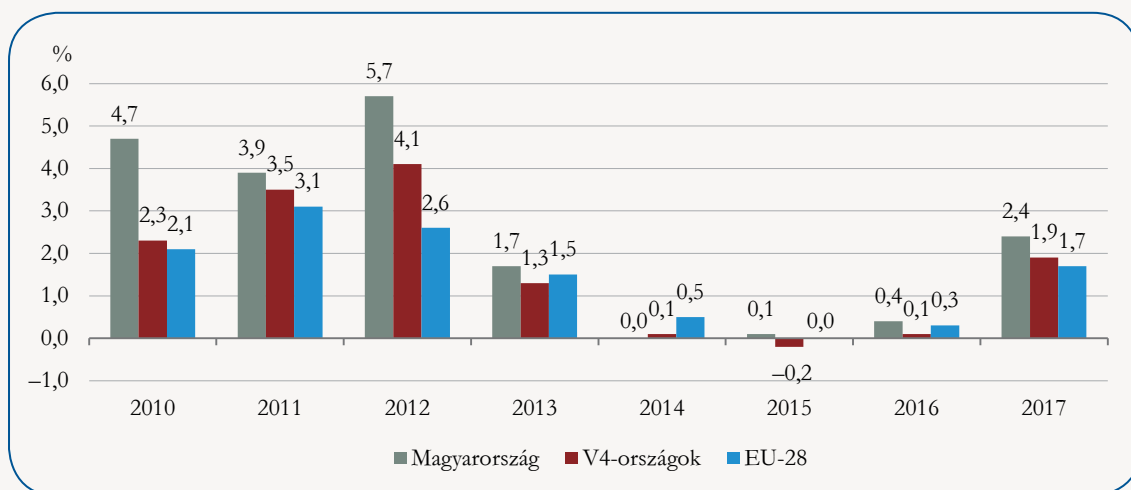
A kiskereskedelmi forgalom alakulását befolyásolja – többek között – a termékek árszínvonalának változása. Az Európai Unió *harmonizált fogyasztóiár-indexe szerint* a legmagasabb (3,1%) inflációt 2011-ben mérték, ezt követően a drágulás üteme lassult, majd stagnált. 2017-ben az előző évhez képest jelentősebb, 1,7%-os árszínvonal-növekedés történt.

A visegrádi négyek országainak átlagos árszínvonal-növekedése 2012-ben volt a legmagasabb (4,1%), az ezt követő években az infláció lassult, és 2014–2016 között az EU-átlag alatt maradt. 2017-ben ugyanakkor már az EU-28 átlagot meghaladó, az előző évhez viszonyítva 1,9%-os áremelkedést mértek. A tagországok közül a legnagyobb drágulás Csehországban (3,1%) volt, ezt követte Magyarország (2,8%), Lengyelország (1,4%) és Szlovákia (0,9%).

Az elmúlt években a kiskereskedelmi forgalom volumenének és a fogyasztói áraknak a változását tekintve Magyarország, a visegrádi négyek és az Európai Unió mutatói is alapvetően azonos irányba mozdultak el.

4. ábra

A harmonizált fogyasztóiár-index változása (az előző évhez képest)

Forrás: Eurostat.

2. A kiskereskedelem helye a nemzetgazdaságban

2.1. Szervezeti és jogi keretek, működési környezet

2017-ben főtevékenysége alapján 108 ezer gazdasági szervezetet tartottak nyilván a kiskereskedelem ágazatban, 2,8%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban. Az újonnan regisztráltak száma 5,2%-kal emelkedett ebben a körben, míg a nemzetgazdaság egészében 7,4%-os volt a növekedés 2016-hoz képest. A kiskereskedelemben a regisztrált társas vállalkozások száma közel 58 ezer, míg az önálló vállalkozóké 50 ezer volt. A legnépszerűbb vállalkozási forma a korlátolt felelősségű társaság (41 ezer), melyet a betéti társaságok követtek (16 ezer).

2.2. Munkaerő-felhasználás, kereset

2017-ben a kiskereskedelem ágazatban a vállalkozások 368 ezer főt, a nemzetgazdaság egészének 8,3%-át foglalkoztatták, ez utóbbi 2010–2017 között 1 százalékponttal csökkent. Az előző évhez képest az ágazat **foglalkoztatottjainak száma** gyakorlatilag nem változott, míg a nemzetgazdaságé összességében 1,6%-kal nőtt.

1. tábla

Az alkalmazásban állók száma és keresete*

Megnevezés	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Alkalmazásban állók száma, ezer fő								
nemzetgazdaság	2 701,9	2 691,5	2 674,1	2 700,2	2 823,0	2 894,9	2 977,9	3 026,9
ebből: kiskereskedelem	183,8	182,6	179,0	178,8	183,4	186,9	192,5	195,5
Havi bruttó átlagkereset, ezer forint								
nemzetgazdaság	202,5	213,1	223,1	230,7	237,7	247,9	263,2	297,0
kiskereskedelem	148,5	157,3	172,8	178,2	180,9	186,4	200,7	231,8

* A legalább 5 főt foglalkoztató szervezeteknél.

2017-ben a kiskereskedelmi ágazat legalább 5 főt foglalkoztató szervezeteinek körében az **alkalmazásban állók száma** 1,6%-kal nőtt a 2016. évihez viszonyítva.

2017-ben az alkalmazásban állók **havi bruttó átlagkeresete** 232 ezer forintot tett ki ebben az ágazatban. A fizikai foglalkozásúak 191 ezer, a szellemi foglalkozásúak 319 ezer forintot kerestek. Összességében a bruttó átlagkeresetek 15,5%-kal emelkedtek egy év alatt, de még így is jóval elmaradtak a nemzetgazdasági átlagtól, annak csupán a 78%-át érték el. A havi nettó átlagkereset a kiskereskedelem ágazatban 154 ezer, a teljes nemzetgazdaságban 198 ezer forint volt.

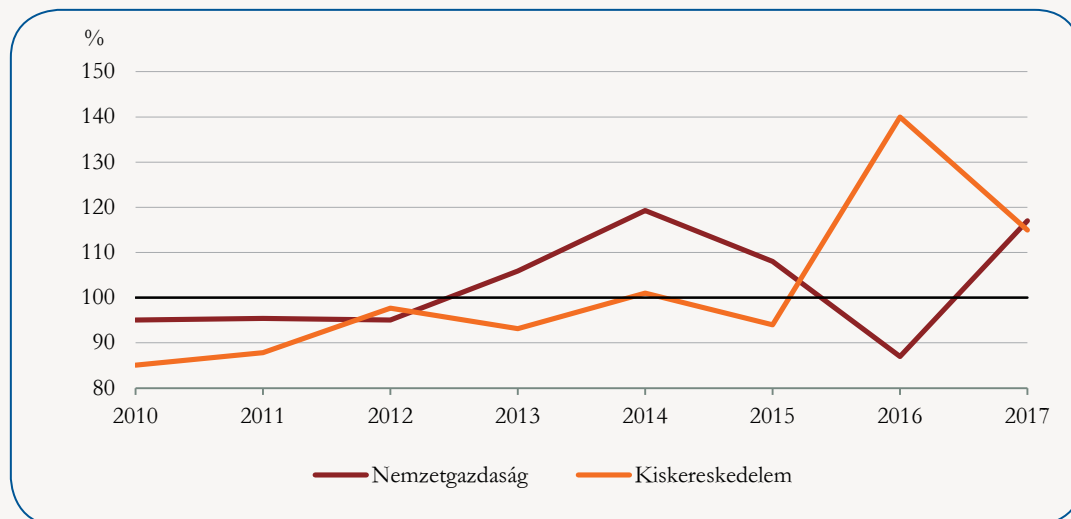
2.3. Beruházások

2017-ben a kiskereskedelem ágazat beruházásainak folyó áras teljesítményértéke – az előzetes adatok szerint – 166 milliárd forint volt, ez a nemzetgazdaság összes beruházásának a 2,6%-a. Az ágazatban folytatódott a 2016-ban megindult erőteljes bővülés (2010–2015 között – a 2014. évi 1,3%-os növekedés kivételével – csökkent a beruházások volumene), továbbra is elsősorban a nemzetközi élelmiszerláncok által végrehajtott áruház-korszerűsítések, -átépítések és -felújítások eredményezték

a 15%-os volumennövekedést. A nagyarányú növekedés hatására a 2017. évi volumen 22%-kal meghaladta a 2010 évit.

5. ábra

A beruházások volumenének alakulása
(az előző évhez képest)

2.4. Áralakulás

2017-ben a **fogyasztói árak** átlagosan 2,4%-kal nőttek az előző évhez hasonlítva, amit főként az élelmiszerek, a szeszes italok, dohányárúk és az egyéb cikkek, üzemanyagok csoportjában bekövetkezett árszínvonal-növekedés eredményezett.

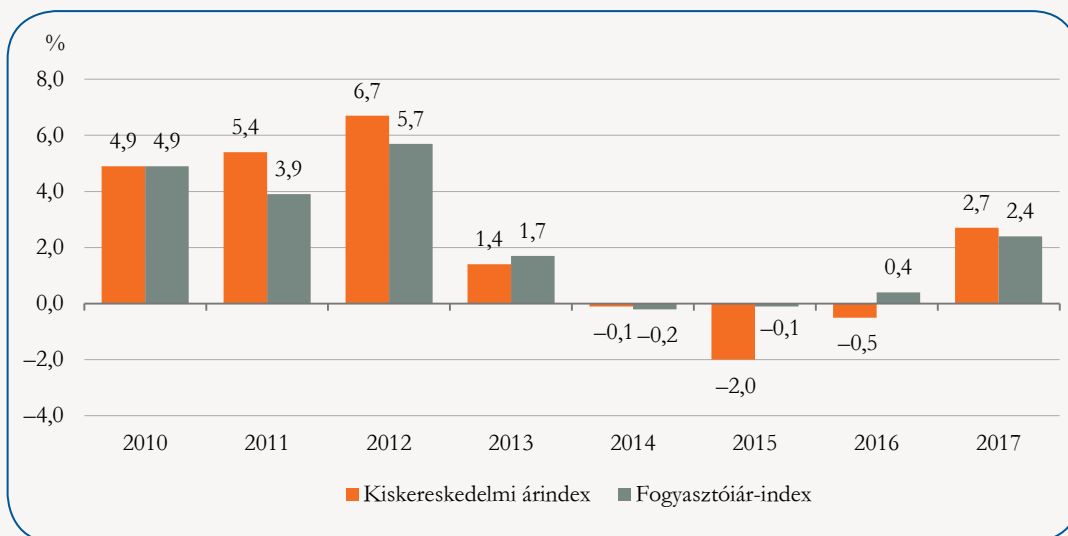
2012 óta az összes termékcsoporthoz a *szeszes italok, dohányárúk* ára emelkedett a legnagyobb mértékben, és bár az infláció lassult, ezekért a termékekért 2017-ben 4,8%-kal többet kellett fizetni, mint egy évvel korábban. Az *élelmiszerek* árváltozása 2011-ben volt a legnagyobb (6,6%) és 2014-ben a legalacsonyabb (-0,4%), míg 2017-ben ezen termékek 2,8%-kal drágultak. A ruházati cikkek ára 2017-ben 0,5%-kal nőtt az előző évhez képest. A járművek nélkül számított *tartós fogyasztási cikkek* 2013 óta minden évben csökkent, 2017-ben 0,6%-kal, ezen belül a *tartós kulturális cikkek* (pl. audio-video készülék, számítógép, telefon) átlagosan 3,5%-kal mérséklődött 2016-hoz viszonyítva.

Ezzel párhuzamosan a **kiskereskedelmi üzlethálózatban** 2010–2017 között legnagyobb mértékben (6,7%-kal) 2012-ben nőttek az árak, ezt követően lassult az infláció, majd megállt a növekedés. 2017-ben viszont egy év alatt az átlagos **kiskereskedelmi árindex** 2,7%-kal emelkedett, míg 2010-hez viszonyítva átlagosan 14%-kal kellett többet fizetniük a forgalmazott termékekért a vásárlóknak.

2017-ben a kiskereskedelmi árindex – az élelmiszer- és üzemanyagárak jelentős növekedése következtében – az átlagos inflációnál is magasabb volt.

6. ábra

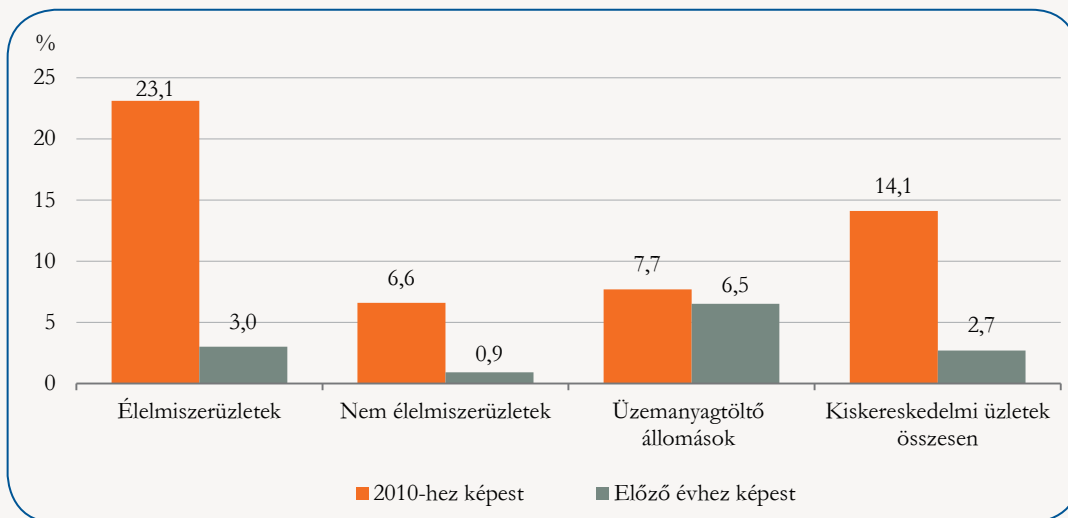
A kiskereskedelmi és a lakossági teljes fogyasztásra vonatkozó árak változása (az előző évhez képest)

A 2017. évi 102,7%-os átlagos kiskereskedelmi árindex az üzlethálózatban értékesített termékek árváltozásának jelentős szóródásával alakult ki.

7. ábra

A kiskereskedelmi árak* változása főcsoportonként, 2017

* Az üzemanyag-töltő állomásokon forgalmazott termékek árszínvonal-változásának figyelembevételével.

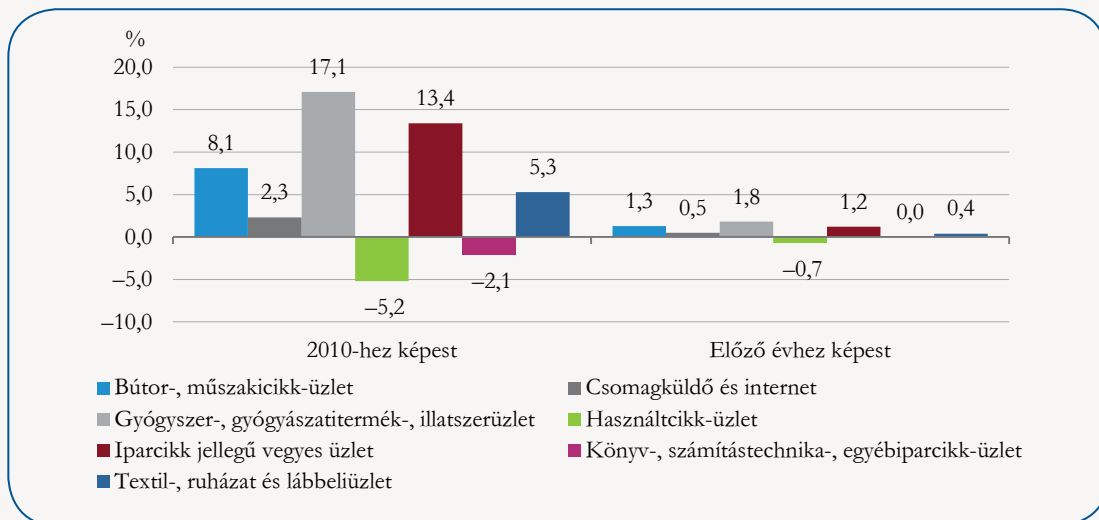
2017-ben az **élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletekben** az árak átlagosan 3,0%-kal emelkedtek. Ezen belül a széles áruskálával rendelkező élelmiszer jellegű vegyes üzletekben átlagosan 2,3, a szakosodott élelmiszerüzletekben 5,6%-kal kellett többet fizetni, mint egy évvel korábban. Ez utóbbiak közül a legnagyobb mértékben, 7,3%-kal a nemzeti dohányboltokban drágultak a termékek. 2010-hez viszonyítva az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletekben átlagosan 23%-kal emelkedtek az árak, ezen belül az élelmiszer vegyes üzletekben 18, az élelmiszer-szaküzletekben 49%-kal.

2017-ben a **nem élelmiszer jellegű üzletekben** az árak 0,9%-kal voltak magasabbak az előző és 6,6%-kal a 2010. évinél. A legnagyobb áremelkedés a *gyógyszer-, gyógyászatipar-, illatszerüzletekben* (1,8%), a *bútor-, műszaki cikkek-* (1,3%) és az *iparcikkek jellegű vegyes üzletekben* (1,2%) volt. 2017-ben az árak egyedül a *használati cikkek-üzletekben* csökkentek 0,7%-kal és 2010-hez viszonyítva is mérséklődtek, 5,2%-kal.

8. ábra

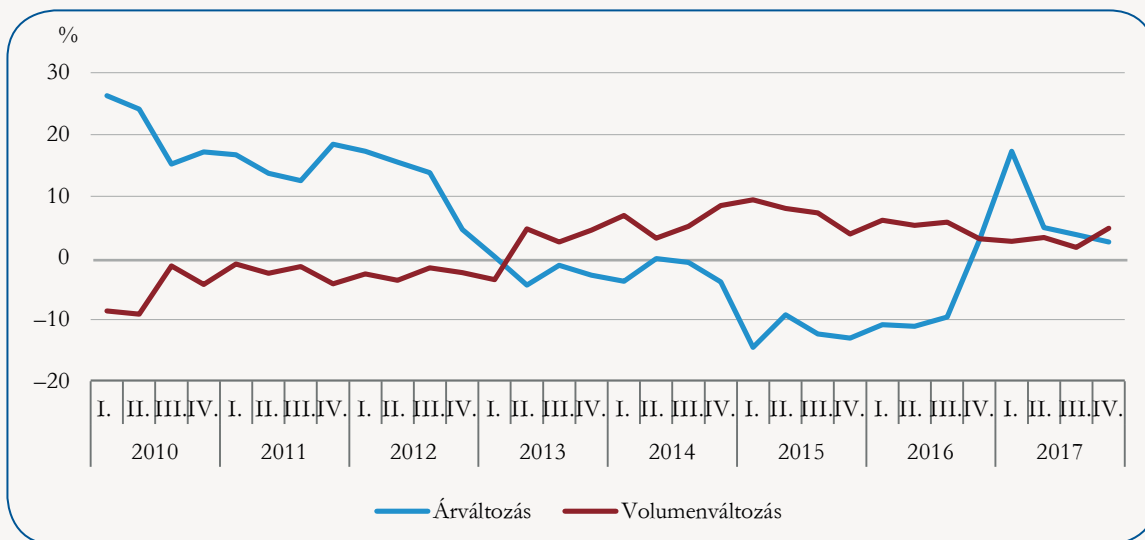
Az árak alakulása a nem élelmiszer főtevékenységű üzletekben (üzemanyag nélkül), 2017

Az üzemanyagár-emelkedés mértéke 2010-ben volt a legmagasabb (20%) az előző évhez hasonlítva, ezt követően a drágulás lassult, majd 2013-tól minden évben csökkent. Ezzel szemben 2017-ben áremelkedés következett be, és az üzemanyagár éves szinten 7,2%-kal² nőtt.

9. ábra

Az üzemanyagotöltő állomások forgalmának ár-^{*} és volumenváltozása (az előző évhez képest)

^{*} Az üzemanyagotöltő állomásokon forgalmazott termékek árszínvonal-változásának figyelembevételével.

2017-ben az európai statisztikai rendszerben a kiskereskedelemben nem számító **gépjármű-, motor-kerékpár- és járműalkatrész-üzletekben** forgalmazott árukért 1,0%-kal többet kellett fizetni, mint egy évvel korábban. 2010-hez képest a drágulás mértéke 6,7%-os volt.

² Fogyasztóiár-index alapján.

3. A kiskereskedelmi üzlethálózat

2017 végén 124,9 ezer kiskereskedelmi üzlet működött Magyarországon, a 2010. év végénél 18,1 ezerrel kevesebb.³ Elsősorban a nem élelmiszertermék jellegű üzletek száma esett vissza, az élelmiszer és élelmiszer jellegű vegyes üzleteké, valamint az üzemanyagotöltő állomásoké kisebb mértékben csökkent. Az üzletek száma 2010-től 2012-ig még emelkedett, majd 2013-tól folyamatosan mérséklődött.⁴

2017 végén összesen 5,9 ezer nemzeti dohánybolt, valamint 2,4 ezer gyógyszertár működött az ország területén.

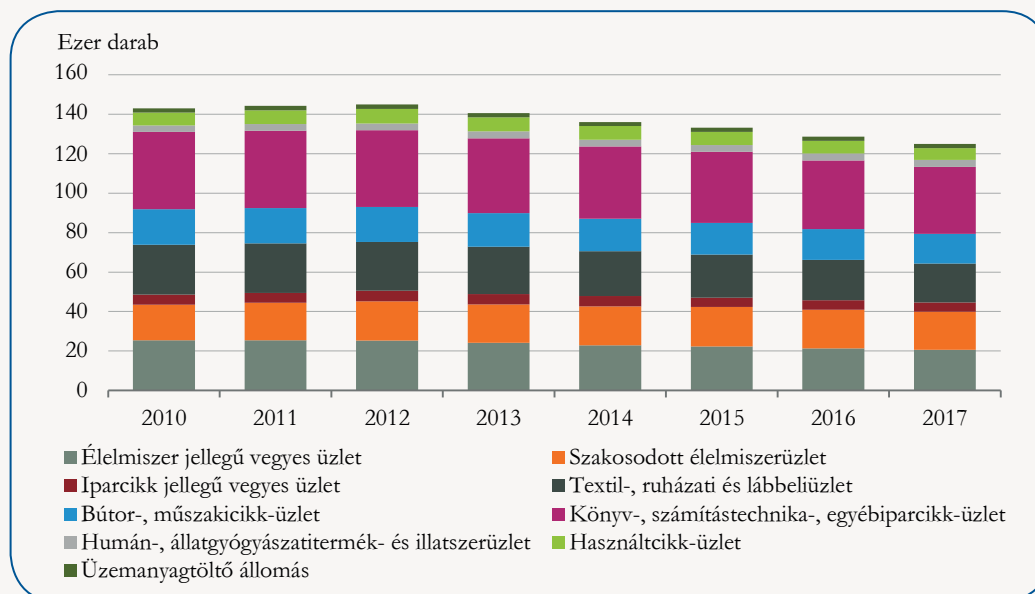
Az **élelmiszer és élelmiszer jellegű vegyes üzletek** 2010. év végi 43,5 ezres állománya 2017 végére 8,2%-kal, 40,0 ezerre csökkent. A számbeli fogyatkozás döntően az élelmiszer jellegű vegyes üzletek számában bekövetkezett 19%-os visszaesés következménye, amit a szakosodott élelmiszerüzletek számának (6,7%-os) növekedése némileg kompenzált. Ez utóbbi üzlettípuson belül jelentősen emelkedett az egyéb élelmiszer-; a kenyér-, pékáru- és édesség-; illetve a zöldség-, gyümölcsüzletek száma.

2017 végén a **nem élelmiszertermék jellegű üzletek** száma 82,9 ezer volt, 14,5 ezerrel kevesebb, mint 2010 végén. Számottevően a ruházati szaküzleteké (4,8 ezer), az egyébiparcikk-üzleteké (3,4 ezer), a festékek, vasárúk, barkács- és építési anyagok szaküzleteié (1,7 ezer), valamint a könyv-, újság-, papíráru-szaküzleteké (1,7 ezer) esett vissza. Ugyanakkor a humán gyógyászati termékek (361) és a telekommunikációs termékek szaküzleteinek (40), illetve az állatgyógyászati termékek üzleteinek (52) a száma nőtt.

2017 végén a kiskereskedelemben nem számba vett gépjármű- és járműalkatrész-üzletek száma 7,6 ezer volt, 1,3 ezerrel kevesebb, mint 2010 végén.

10. ábra

A kiskereskedelmi üzletek számának alakulása üzlettípus szerint

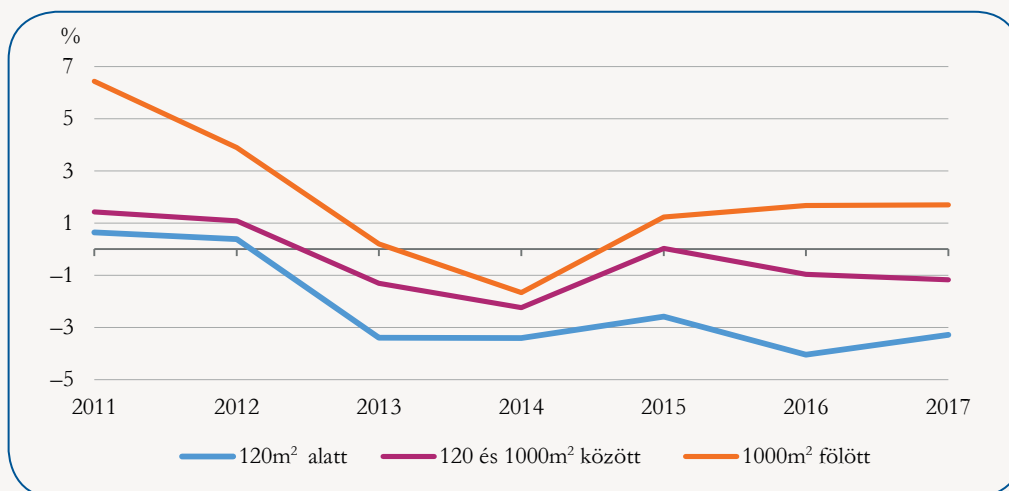
A kiskereskedelmi üzlethálózaton belül a 120 m² alatti, valamint a 120 és 1000 m² közötti alapterületű üzletek száma 2012 óta szinte folyamatosan mérséklődött, az 1000 m²-nél nagyobb egységek száma – a 2014-ben történt visszaesés kivételével – pedig emelkedett. A legkisebb méretkategóriába tartozó üzletek száma 2010–2017 között összességében közel akkora mértékben csökkent (14,8%), mint amekkora növekedés volt a legnagyobb méretkategóriába tartozók körében (14,1%).

³ Az EU kiskereskedelmi fogalmának megfelelően az üzemanyagotöltő állomásokkal együtt, de a gépjármű-, gépjárműalkatrész-, valamint motorkerékpár- és motorkerékpáralkatrész-szaküzletek nélkül.

⁴ A nemzeti dohányboltok megjelenése miatt a 2013 előtti adatokkal korlátozott az összehasonlíthatóság. Nemzeti dohányboltokkal együtt számolva 2017-ben 12,2 ezerrel kevesebb kiskereskedelmi üzlet működött, mint 2010-ben.

11. ábra

A kiskereskedelmi üzletek számának változása méretkategória szerint
(az előző évhez képest)

2017 végén a kiskereskedelmi üzleteket több mint **84 ezer vállalkozás üzemeltette**. Az országos üzletállomány igen nagy hányadát működtették **társas vállalkozások**, az **egyéni vállalkozások** által üzemeltetett üzletek aránya 33% volt.

Egy vállalkozás átlagosan 1,5 kiskereskedelmi üzletet működtetett. A legtöbb üzlet – szervezetenként átlagosan 13 – a részvénytársaságokhoz tartozott, a korlátolt felelősségű társaságokra 1,6, a betéti társaságokra 1,4, az önálló vállalkozókra 1,2 üzlet jutott. Az összes üzemeltető vállalkozás 45%-át a korlátolt felelősségű társaságok, 40%-át az önálló vállalkozók tették ki.

A kiskereskedelmi üzletek eladótér-alapterülete összesen 15,3 millió m² volt, 340 ezer m²-rel kevesebb, mint 2010 végén. A 2017. év végi összes alapterület közel harmada a külföldi vállalkozások által üzemeltetett üzletek eladóterében volt mérhető.⁵

Az egy üzletre jutó átlagos alapterület a 2010 végi 110-ről 2017 végére 123 m²-re emelkedett, míg a többségében külföldi vállalkozások által üzemeltetett üzletek átlagos alapterülete 514 m²-t tett ki.

Bevásárlóközpontok, hipermarketek

A bevásárlóközpontok és a hipermarketek Magyarországon az elmúlt két évtizedben jelentek meg, mára pedig a kiskereskedelem meghatározó tényezőivé váltak. Jogszabályváltozás miatt 2012. január 1-jétől 300 m²-nél nagyobb bruttó alapterületű kereskedelmi építmény nem létesíthető, vagy ezt meghaladó méretre nem bővíthető, azonban a tilalom alól felmentés adható. 2017-ban 121 bevásárlóközpont üzemelt az országban, ebből 80 vidéken, 41 a fővárosban. A bevásárlóközpontokban működő üzletek 31%-át külföldi vállalkozások üzemeltették (a nem bevásárlóközpontban működő üzletek esetében ez az arány 7,8%).⁶

A hipermarketek száma 2010-hez képest 2-vel csökkent, így 2017 végén 164 működött: 142 vidéken, 22 Budapesten.

^{5,6} Az ismeretlen, valamint a nem értelmezhető tulajdonformájú vállalkozások által üzemeltetett üzletek adatával nem számolva.

4. A kiskereskedelmi forgalom

4.1. A kiskereskedelmi üzletek forgalmának alakulása

Tisztább képet kapunk a kiskereskedelmi forgalom alakulásáról, ha azt nem a vállalkozások, hanem a kiskereskedelmi üzletek szintjén vizsgáljuk. (A kiskereskedelmi üzleteknek csupán 62%-át üzemeltetik kiskereskedelmi főtevékenységű vállalkozások, további 9%-át nagykereskedelmi, illetve gépjármű-, motorkerékpár-kereskedelmi cégek, a fennmaradó 29%-át más, nem a kereskedelmi nemzetgazdasági ágba sorolt vállalkozások.)

2017 során az országos kiskereskedelmi üzlethálózatban, valamint a csomagküldő kiskereskedelemben 10,4 ezer milliárd forint értékű forgalom realizálódott. Viszonyításképpen egy főre vetítve naponta 2900 forintot költött a lakosság a különféle kiskereskedelmi üzletekben.

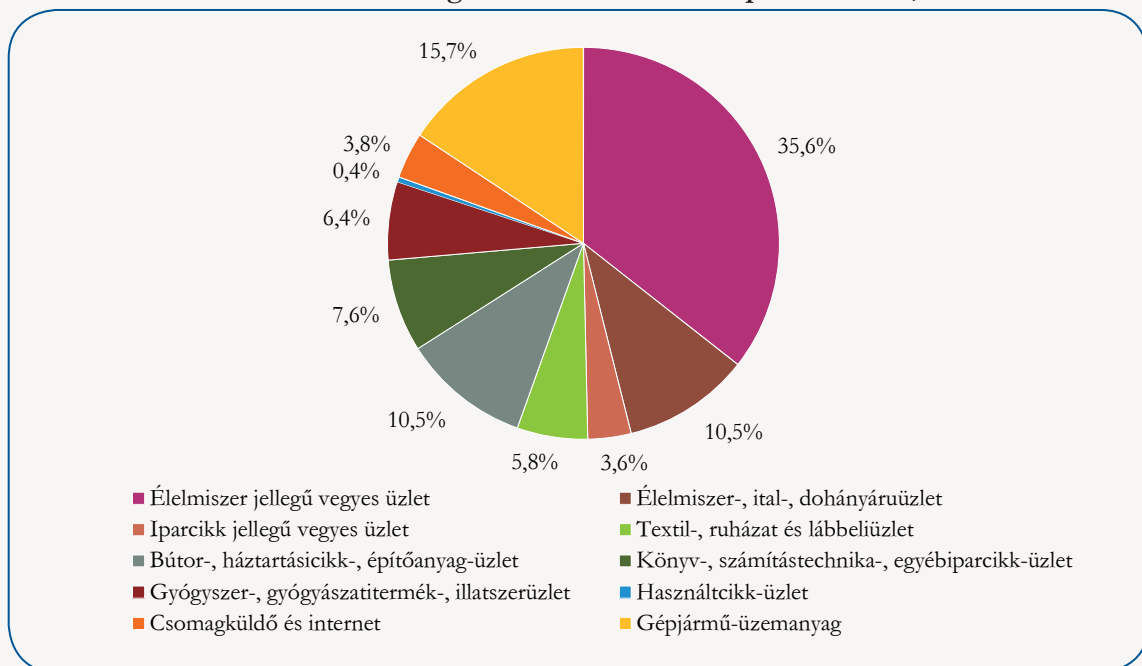
Az árváltozásokat is figyelembe vevő, naptárhatástól megtisztított **volumenindex** 2013-tól folyamatosan, évente átlagosan 5%-kal növekedett, míg 2017-ben 5,2%-kal volt több a 2016. évinél.

A 2014–2015-ös forgalom növekedésében szerepet játszott a kiskereskedelmi üzletek széles körét érintő pénztárgéprendszer bevezetése. A rövid távú, átmeneti hatást követően a pénztárgépek hálózatba kötése és az adóhatóság részére történő automatikus adattovábbítás hosszú távú hatásként 2,3%-os gazdaságfehérítést eredményezett a kiskereskedelemben.⁷

2017-ben – üzlettípusonként vizsgálva – az *élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelmi üzletekben* 2,8, a *nem élelmiszer-kiskereskedelmi üzletekben* 8,9, az üzemanyag-kiskereskedelemben 3,1%-kal emelkedett az értékesítés naptárhatástól megtisztított volumene.

12. ábra

A kiskereskedelmi forgalom szerkezete üzlettípusok szerint, 2017

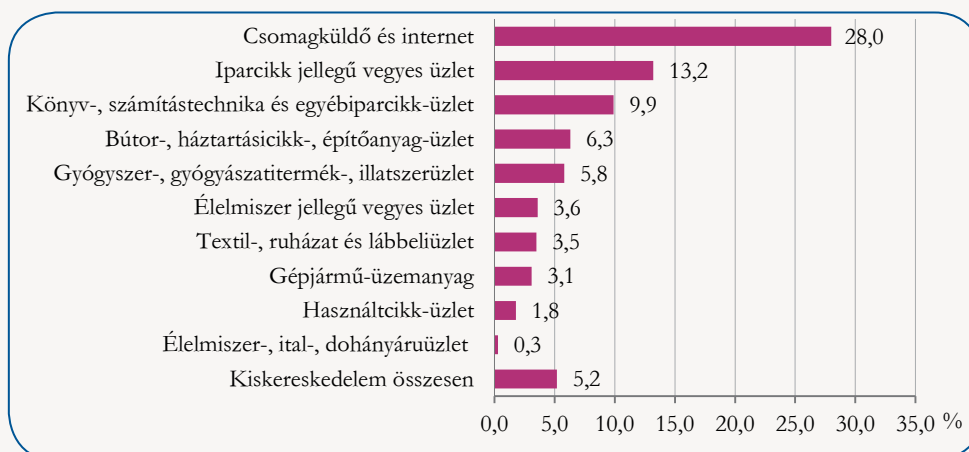

2017-ben a kiskereskedelmi forgalom volumene 10%-kal haladta meg a 2015. évit. Jelentős növekedés volt az iparcikk jellegű vegyes (17%), valamint a könyv-, számítástechnika-, egyébiparcikk-üzletekben (16%).

⁷ A hálózatba kötött pénztárgépek gazdaságfehérítő hatásának a vizsgálatáról részletes elemzés az alábbi linken érhető el: <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/pdf/opg.pdf>

13. ábra

A kiskereskedelmi forgalom volumenének változása üzlettípusok szerint, 2017
(az előző évhez képest)

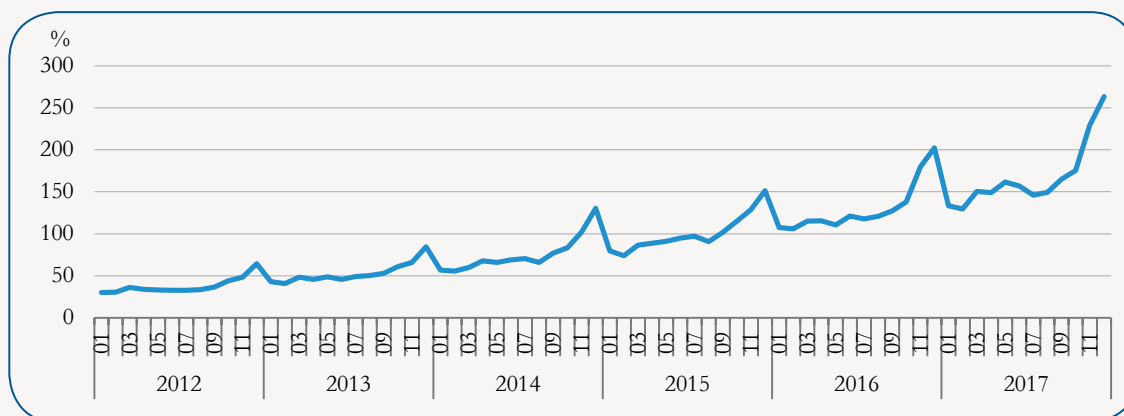

Dinamikusan, két év alatt több mint 66%-kal nőtt a forgalom volumene a csomagküldő, internetes kiskereskedelemben. Az interneten történő kiskereskedelmi értékesítés terjedését segíti az utóbbi években a Magyarországon is egyre közkedveltebb novemberi „Black Friday”, azaz „fekete péntek” vásárlási esemény, amely lényegében a karácsonyi vásárlások kezdetét is jelenti.

2017-ben a csomagküldő, internetes kiskereskedelemmel foglalkozó 4500 vállalkozás 400 milliárd forint forgalmat regisztrált. A vállalkozások 93%-a hazai tulajdonú volt, melyek az éves forgalomnak mindössze a felét adták. 2017-ben egy átlagos vállalkozás csomagküldő, internetes forgalma 90 millió forint körül alakult. A hazai tulajdonú vállalkozások évi 50 millió forint, míg a többségében külföldi tulajdonban lévő vállalkozások évi több mint 600 millió forint forgalmat bonyolítottak le.

14. ábra

A csomagküldő és internetes kiskereskedelem naptárhatástól megtisztított volumenének változása
(2010 átlagához képest)

2017-ben a hazai kiskereskedelmi forgalmon belül a legnagyobb, 36%-os arányt az *élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelmi üzletek* képviselték. Ebbe az üzletcsoportba tartoznak a nagy alapterületű és jelentős forgalmat lebonyolító *hipermarketek*. A 2010-től 2017-ig tartó időszakban a hipermarketek éves forgalmának aránya az összes kiskereskedelmi forgalom 14–15%-át tette ki.

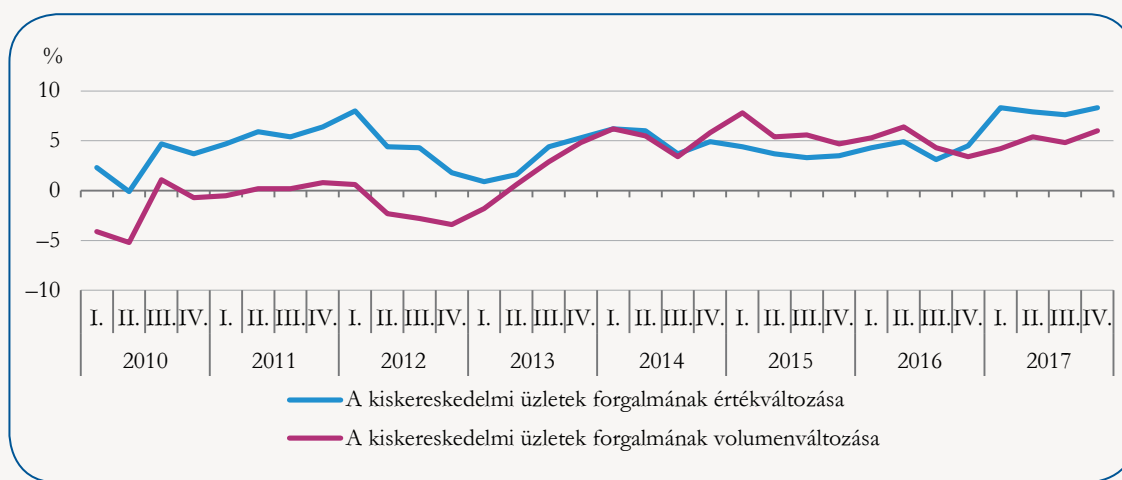
A dohányforgalmazás 2013-ban életbe lépő jogszabályi háttérének változása miatt az élelmiszer-szaküzletek (húsboltok, zöldség-, gyümölcsüzletek, dohányboltok, kenyér-, pékáruüzletek stb.) forgalmának súlyáról csak 2014 óta rendelkezünk összehasonlítható adatokkal, 2014–2017-ben ez az arány 10–11% volt.

2017-ben a *nem élelmiszer-kiskereskedelem* legnagyobb forgalmat lebonyolító szereplői a bútort-, a háztartási cikkt-, az építőanyag-kiskereskedelmi üzletek voltak, több mint 11%-os részesedéssel. Jelentős súlyt képviseltek még a benzinkutak, az összes forgalom közel 16%-ával.

2017-ben 2010-hez viszonyítva a folyó áras kiskereskedelmi forgalmon belül a legnagyobb arányban az élelmiszer-szaküzletek (4,2-ről 10%-ra) és a csomagküldő, internetes kiskereskedelem (0,6-ről 3,8%-ra) súlya emelkedett. Ugyanakkor az élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelmi üzletek (40-ről 36%-ra), a bútort-, a háztartási cikkt-, az építőanyag-kiskereskedelmi üzletek (14-ről 11%-ra), valamint a könyvt-, számítástechnika-, egyébiparcikk-kiskereskedelmi üzletek részesedése (9,2-ről 7,6%-ra) csökkent.

15. ábra

A kiskereskedelmi üzleti forgalom értékének és volumenének változása
(az előző év azonos negyedéhez képest)

4.2. A kiskereskedelmi forgalom megoszlása árucsoportok szerint

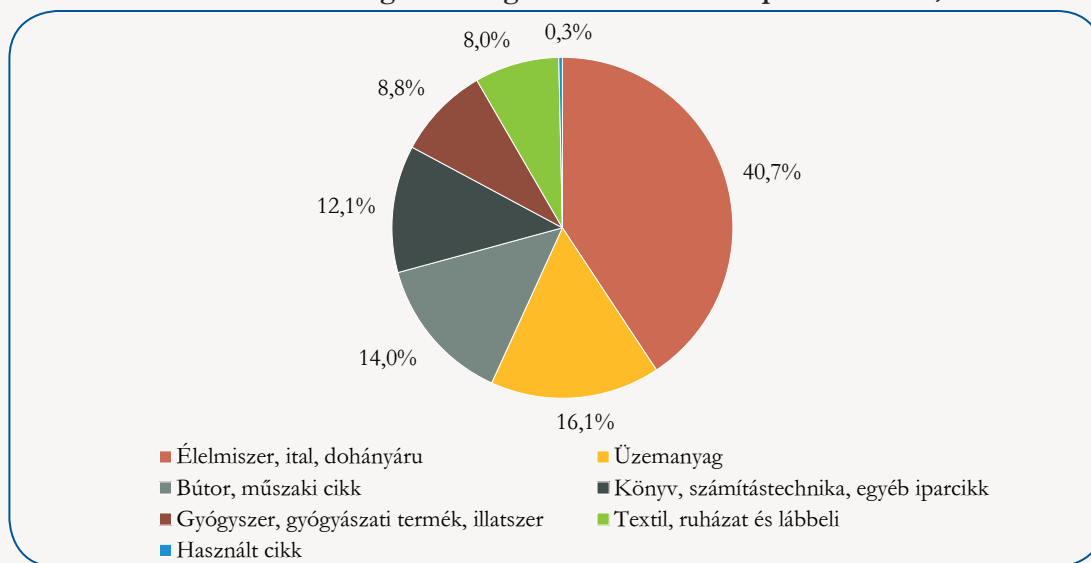
Annak érdekében, hogy pontosabb képet kapjunk a kiskereskedelem áruszerkezetéről, nem elég, ha a vállalkozások (vagy az üzletek) főtevékenysége szerint vizsgáljuk a kiskereskedelmi forgalmat, mert jelentős a nem szakosodott bolti vegyes kiskereskedelem aránya. (Idetartozik az élelmiszer jellegű vegyes és az iparcikk jellegű vegyes kiskereskedelem.) Tovább árnyalja a képet, hogy gyakran a szakosodott kiskereskedelmet folytató üzletek sem kizárólag a tevékenységi körüknek megfelelő termékeket értékesítik, valamint az, hogy nincs árusított termékek szerinti felosztás a csomagküldő, internetes kiskereskedelmen, illetve az egyéb nem bolti, piaci kiskereskedelmen belül sem.

Megtorpant az élelmiszertermékek részarányának évek óta tartó növekedése. 2017-ben az élelmiszertermékek (élelmiszerek, italok, dohányárúk) a kiskereskedelmi árucikkek forgalmának 41%-át tették ki, ami megegyezett az egy évvel korábbi hányaddal. Ugyancsak nem változott az élelmiszereknek a kiskereskedelmi árucikkek forgalmából 2017-ben mért 27%-os részesedése az előző évhez viszonyítva.

A nem élelmiszertermékek közül 2017-ben továbbra is – a négy éve tartó folyamatos részarány-csökkenést követően ismét növekedésnek induló – üzemanyag volt a legjelentősebb forgalmi értékű árucsoport, 16%-os aránnyal, amit a bútort-, műszaki cikk, valamint a könyvt-, számítástechnika, egyéb iparcikk összevont árucsoportok követtek 14, illetve 12%-kal. 2016-hoz képest nőtt az üzemanyag és a textil, ruházat és lábbeli (0,3–03 százalékponttal), valamint a bútort-, műszaki cikk összevont árucsoportok (0,1 százalékponttal) részesedése. Változatlan maradt a használtcikk-árucsoport részaránya, míg a könyvt-, számítástechnika, egyéb iparcikk részesedése 0,2 százalékponttal, a gyógyszer, gyógyászati terméké pedig 0,4 százalékponttal csökkent.

16. ábra

A kiskereskedelmi forgalom megoszlása főbb árucsoportok szerint, 2017

A gépjármű- és gépjárműalkatrész-termékkörön belül az egyes árucsoportok megoszlásának alakulása eltérő: míg a legnagyobb súlyt (55%) képviselő új járművek eladásainak részesedése 2017-ben 0,4 százalékponttal csökkent, addig a gépjárműalkatrészeké 0,4 százalékponttal emelkedett az előző évhez hasonlítva. Ugyanekkor a használt gépjárművek, valamint az új és használt motorkerékpárok értékesítésének részesedése közel változatlan maradt.

5. Területi összehasonlítás

5.1. A kiskereskedelmi üzlethálózat területi jellemzői

Az elmúlt évben a fővárosban, a városokban és községekben egyaránt szűkült az **üzlethálózat**. 2017 végén a fővárosban és a városokban lakókra (a népesség 70%-ára) jutott az országos kiskereskedelmi üzletek számának 83%-a, a községekben élő népességre 17%-a.

2. tábla

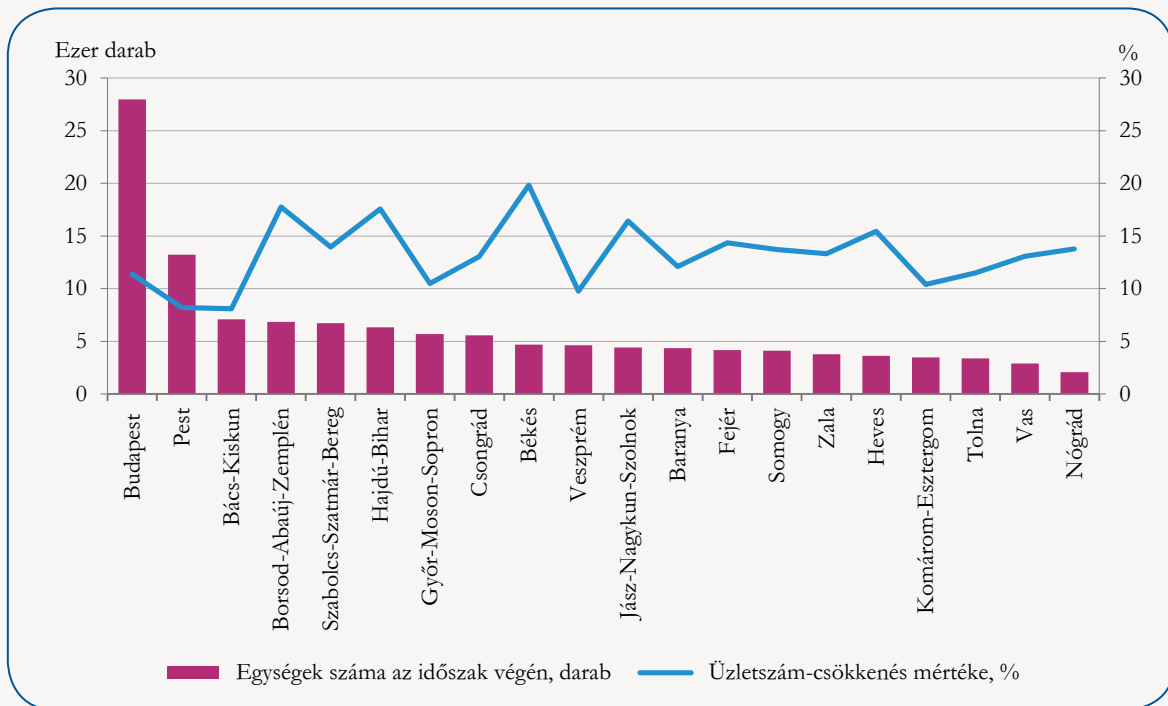
A kiskereskedelmi üzletek száma és megoszlása a település jogállása szerint, 2017. december 31.

Település jellege	Üzletszám		Lakosság	
	darab	megoszlás, %	ezer fő	megoszlás, %
Főváros	27 956	22,4	1 750	17,9
Többi város	75 680	60,6	5 139	52,6
Község	21 273	17,0	2 889	29,5
Összesen	124 909	100,0	9 778	100,0

Területi bontásban szembeötlő Budapest és Pest megye kiemelkedően magas üzletszáma. Az üzletek 22%-a Budapesten, 11%-a Pest megyében volt 2017 végén.

17. ábra

A kiskereskedelmi üzletek számának alakulása megyénként, 2010–2017

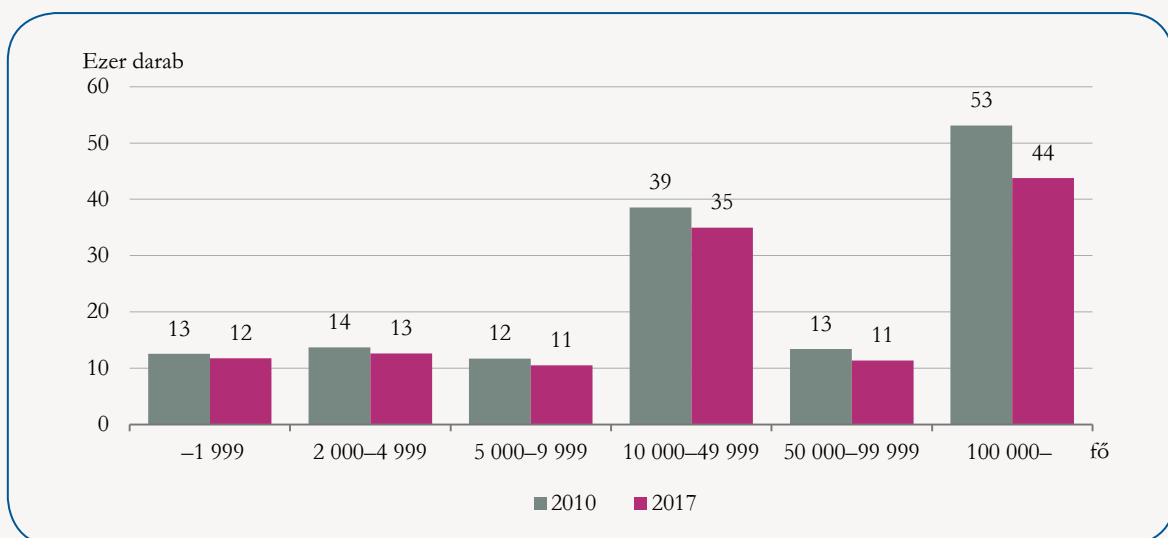

2017 végén az üzletszám-csökkenés mértéke Békés megyében volt a legnagyobb 2010-hez képest (20%), 7,2 százalékponttal meghaladva az országos átlagot. A legkevésbé Bács-Kiskun megyében csökkent az egységek száma (8,1%).

Népességnagyság-kategóriánként vizsgálva a települések kiskereskedelmi üzletszámának változását megállapítható, hogy 2010–2017 között legnagyobb mértékben a 100 ezer fő felettieken (17,6%), legkisebb mértékben a 2000 (6,3%), valamint az 5000 főnél (7,9%) kisebb népességszámú településeken esett vissza az üzletszám.

18. ábra

A kiskereskedelmi üzletek számának változása a települések népességnagyság-kategóriái szerint

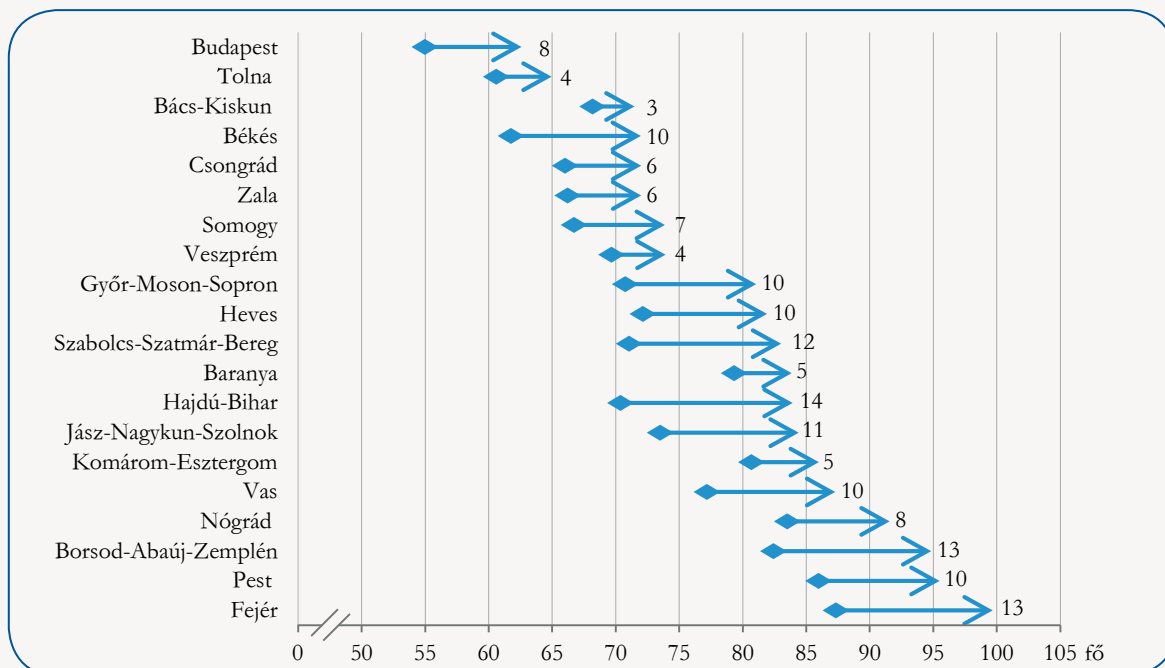
2017-ben az **egy kiskereskedelmi üzletre jutó lakosok száma** országosan 78 fő volt. Területi bontásban kiemelkedően magas Budapest lakosságának üzleti ellátottsága, ahol 63 főre jutott egy kiskereskedelmi üzlet, ezt követte Tolna megye (65 fő/üzlet), valamint Bács-Kiskun megye (71 fő/üzlet).

2017 végén a lakosság kiskereskedelmi üzlettel való ellátottsága Fejér (100 fő/üzlet), Pest (96 fő/üzlet), Borsod-Abaúj-Zemplén (95 fő/üzlet) megyékben volt a legalacsonyabb, és Pest kivételével ezekben a megyékben (továbbá Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben) történt a legnagyobb visszaesés is a lakosság üzleti ellátottságában 2010–2017 között.

19. ábra

Az egy üzletre jutó lakosok számának változása megyénként, 2010–2017

2017 végén összesen 5,9 ezer **nemzeti dohánybolt** működött az ország területén, 13%-uk Budapesten (777 üzlet), 11%-uk Pest megyében (653 üzlet). Jelentősebb arányt képviseltek még Borsod-Abaúj-Zemplén (8,0%), Győr-Moson-Sopron, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyék (mindkettőben 5,3%). A legkevesebb üzlet Nógrád megyében volt. Országosan 1651 főre jutott egy dohányüzlet, területi bontásban a legjobban ellátott Vas megye (1055 fő/dohánybolt), a legkevésbé pedig Budapest (2252 fő/dohányüzlet) volt.

5.2. A kiskereskedelmi forgalom területi megoszlása

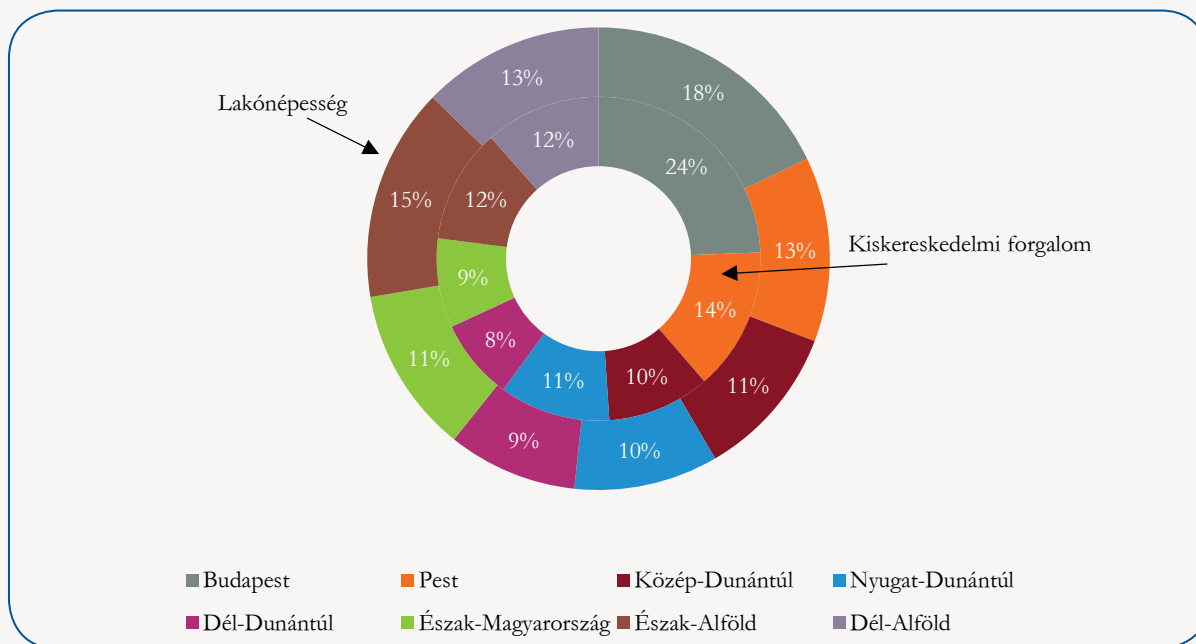
A kiskereskedelmi forgalom területileg erősen koncentrált: 2017-ben a vásárlások 24%-át Budapesten, 14%-át Pest régióban regisztrálták. A többi régió aránya a 8,0%-os részesedésű Dél-Dunántúl és a 12%-os részesedésű Dél-Alföld között szóródott.

A kiskereskedelmi forgalomból a lakónépesség arányához képest Budapest jelentősen, Pest és Nyugat-Dunántúl kisebb mértékben felülreprezentált. Ezeken a területeken a nagyobb kiskereskedelmi forgalmat főként az erőteljesebb lakossági vásárlóerő indukálta, de a turizmus, a jelentős átutazó forgalom, a más területekről ingázók vásárlásai is hozzájárultak a kiskereskedelmi eladások magasabb szintjéhez. A többi régióknak kisebb a súlya az országos kiskereskedelmi forgalomból a lakossági arányhoz mérten. 2017-ben az eltérés százalékpontban kifejezve Észak-Alföldön és Észak-Magyarországon volt a legnagyobb.

2017-ben az egy lakosra jutó napi, kiskereskedelmi üzletekben történő kiadás 2,9 ezer forint volt. Az országos átlagnál többet költöttek Budapesten (4,0 ezer forint), valamint Pest régióban és Nyugat-Magyarországon (mindkettő 3,2 ezer forint). Az országos átlag alatt maradt a napi kiadás Közép-Dunántúlon (2,8 ezer forint), Dél-Alföldön (2,7 ezer forint), Dél-Dunántúlon (2,6 ezer forint), Észak-Magyarországon és Észak-Alföldön (2,2–2,2 ezer forint).

20. ábra

A kiskereskedelmi forgalom és a lakónépesség megoszlása régiók szerint, 2017

2017-ben a kiskereskedelmi üzletek forgalmának kiigazítatlan volumene 5,2%-kal nőtt. A legjelentősebb kiskereskedelmi forgalommal rendelkező Budapesten 4,7, Pest, Dél-Alföld és Nyugat-Dunántúl régiókban 7,6, 4,0, illetve 5,4% volt az éves volumennövekedés.

További információk, adatok (linkek):

[Táblák \(STADAT\) Éves adatok](#)

[Táblák \(STADAT\) Területi adatok](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Lépjen velünk kapcsolatba!](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789